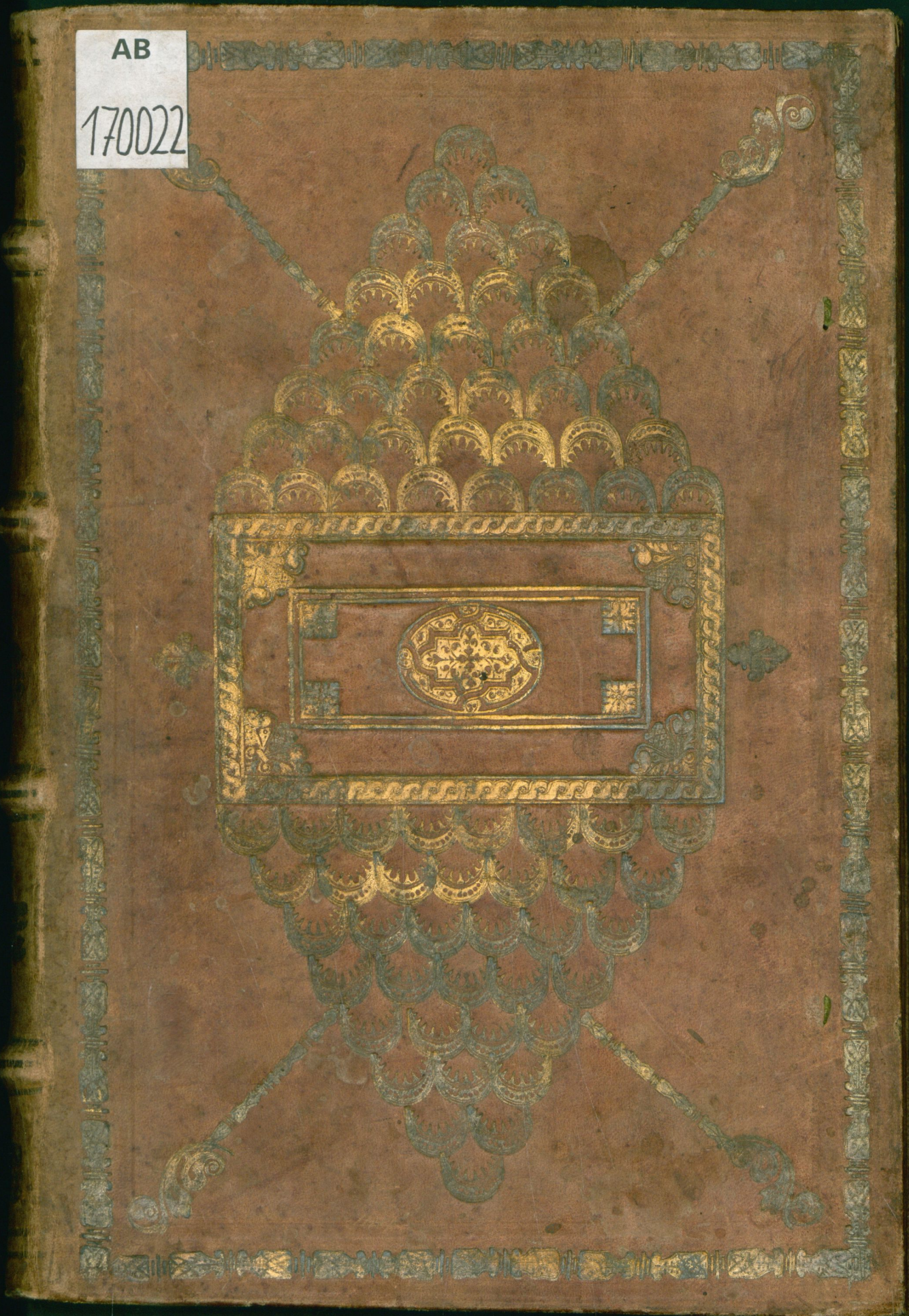

AB

170022

oo 167

B 74
P

Cicero i. Officiorum.

Cum sumus necessariis negotiis curisque vacui, tum auemus aliquid videre, audire, discere; cognitionemque rerum aut occultarum, aut admirabilium ad bene beatéque viuendum necessariam ducimus.

Idem 3. Quæst. Tusc.

Optimus & grauisimus quisque confitetur se multa ignorare, & multa sibi etiam atque etiam esse discenda.

CLA-

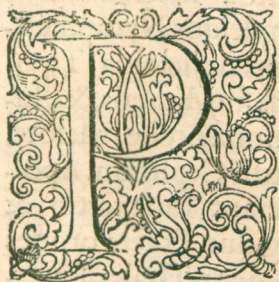
CLARISSIMO GENERO-
SISSIMOQVE HEROI MARCO

CLAUDIO à RYA, MARCHIONI OLIA-

nis, Baroni Dicae, Præfectoq; Vesuntionis Et Do-

la JANVS IACOBVS BOIS-

SARDVS.

PARATVRVS tibi munusculum, quod of-
ficij, & obseruantiaẽ erga te meã mnemo-
synon aliquod ad posteritatem produce-
ret, nõ potui, Heros clarissime, ex meo mu-
sæo conuenientius quicquã seligere, quàm
ipsas Musas; per quas olim tibi innotui, fa-
uoremq; illustrium tuorum Parentum vi-
sus sum promereri, dum tibi puero Præcep-
tor, & morum formator electus sum. In qua vacatione DEVS
meos labores ita promouit, & ex vtriusque voto prouexit, vt me
ex eo tempore singulari beneuolentia profecutus sis, omnem na-
uans operam, quò me numero tuorum familiarium adscriptum
in tua domo retineres: Cumque temporum iniuria, contra ani-
mi mei voluntatem, inuitisque tuis Parentibus, ad Mediomatri-
cos migrare cogerer, non desisti absentem grato affectu profe-
qui, reditumque in patriam multis promissis sollicitare: potuif-
semque tua præsentia beatus videri, nisi me fata aliò auocassent,
ad institutionem illustrium Baronum à Vienna, in quorum do-
mo consenui, absoluturus Metis id quod mihi vitæ superest, eã
tranquillitate & pace, quam mihi concedet cœli benignitas, &
Diuina prouidentia. Habeo igitur quod Deo optimo maximo
gratias agam immortales, qui me tantis cumulauerit beneficiis:
deinde tuæ integritati, & candori, quòd mei memoriam tam diu
sacram tectam conseruaueris, daturus omnem operam ne quid
in posterum requiri, aut desiderari possit in meo officio, cur in-
gratus erga te iudicari queam.

★

2

Atcùm

E P I S T O L A

At cùm Parnassi Deos præfides depictos haberem, ad imitationem antiquarum statuarũ, & iconum, quæ tam Romæ, quàm in aliis Principum, & literatorum hominum Italiæ bibliothecis ostenduntur, existimaui nõ abs re futurum, si eorum effigies, qua fieri possët diligentia, & artificio ab archetypis exceptas, in ordinem disponerem, ac distichis Latinis illustrarem; tibi que Musarum, & Apollinis amico: literatorumque benefico fautori dedicarem: ratus hoc opusculum tibi non displiciturum, tam propter delectationem, quam in se continet, quam propter auctoris animum tuo nomini perpetua obseruãtia deuinctum ac deuotum.

*Musarum
nomina &
numerus.*

In harum imaginum delineatione secutus sum eum ordinem, qui à maiore antiquorum parte, & ab omnibus recentioribus receptus est: non tamen nescius, apud graues Auctores Musarum nomina, & numerum diuersum constitui. Epicharmus in nuptiis Hebes septem enumerat, Pieri & Pimpleidos Nymphæ filias: Nilum, Tritonem, Asopum, Heptapolin, Acheloida, Tipoplum, & Rhodiam. Aratus quatuor facit Iouis filij Ætheris, & Plufiæ Nymphæ filias: quarum hæc recitat nomina Arche, Melote, Thelxinoe, & Aoide. Zetzes tres tantum statuit Cephison, Apollonida, & Boristhenida. Alij nouem enumerant, Ioue tertio, & Mnemosyne genitas: quæ sunt hæc (vt Vergilius, & fere omnes Poëtæ Græci & Latini tradunt) Clio, Melpomene, Thalia, Euterpe, Terpsichore, Erato, Calliope, Vrania, & Polyhymnia. Harum nomina, & imagines hoc libro expressimus: Licet eisdem alij velint habere Parentes Iouem Pierium, & Antiopam: & à Patre Pieridas, & Pierias fuisse appellatas. Quidam non à Pierio Ioue, sed à Pieria regione Macedonia, quæ est inter Axium & Haliacmonem fluuios, vbi illas Mnemosyne (quæ Memoria interpretatur) peperit, cognomẽ hoc fuisse fortitas asserunt. Mnemosyne Musarum mater vocata est, non sine ratione: quia Memoriam beneficio omnes scientiæ, & artes liberaliores acquiruntur, & conseruantur. Neque sine causa Poëtæ voluerunt illas habere Iouem genitorem, nempe Deum supremæ classis, reliquorum Geniorum cœlestium regem: quia ad vnum summum Deum auctorem merito referri debent omnes bonæ scientiæ, cùm sit fons, & scaturigo inexhausta Diuinæ Sapientiæ; ex qua inuentio bonarum, & liberalium disciplinarum ad genus humanum demanat: Quarum cognitio ita rapit animos hominum, vt tradit Cicero 3. de Finibus, vt multi neq; valetudinis, neq; rei familiaris habeant rationem: omniaque perpeti ipsa cognitione, & scientia captos, & cum maximis curis,

DEDICATORIA.

curis, & cum laboribus compensare eam, quam ex discendo capi-
ant voluptatem: Hęc discendi cupiditatem à Deo nostris animis
insitam nemo dubitat. Nam cùm bonę artes virtutum sint rudi-
menta & incunabula, studiisque ac literis res secundę orientur,
& aduersę adiuuentur, ideo idem Cicero non putat vllum fieri
posse ciuem egregium, qui bonis disciplinis nō sit eruditus: Et vt
idem addit: Pręclarum mihi videtur adeptus is, qui qua re homi-
nes bestiis pręstant, in ea re hominibus ipsis antecellant. Quòd si
Deo bonorum omnium liberalissimo datore scientiarum, & li-
terarum cognitio data non esset mortalibus, in miseranda cęci-
tate viueremus, Iura legesque iacerent, medicina morborum an-
xietatibus non succurreret, religionis doctrina in superstitiones,
& fabulosas nugas degeneraret: deniq; pręteritorum sæculorum
memoria tenebrarum obscura caligine submersa occuleretur, ac
parum à puerili stoliditate differremus: ingenuas didicisse fide-
liter artes emollit mores, nec finit esse rudes. Literę posteritatis cau-
sa repertę sunt, vt obliuioni subsidio esse possint: quia exempla o-
mnia iacerent in tenebris, nisi literarum lumen accederet: ac pru-
dentis animus ex pręteritorum contemplatione consilia de prę-
sentibus firmat, & de futuris indagat, & solerti coniectura
iudicat: Meritò igitur ingeniosi Poëtę scientiarum omnium sca-
turiginem Deum summum faciunt, Musarum Parentem, quę li-
terarum cognitionem mortalibus impertiunt.

De Musarum appellationibus diuersę traduntur causę: Pie-
rides dictę sunt (vt paulò antea diximus) à Piera regione, in qua
nataę sunt: Ex qua se receperunt in Heliconem montem Boeotię,
propter loci amœnitatem, & ab eo nomē Heliconiadum adeptę
sunt: Vocatę sunt & Thespiades, à Thespiis vrbe Boeotię, finiti-
ma Heliconi, & Griffæo sinui imminente, vt testis est Strabo lib.
9. Musę quoque Aonides vocatę sunt, ab Aonia regione; quę
fuit pars montana Boeotię, vt scribit Stephanus. Cognominatę
sunt & Libethrides, à Libethro monte Macedonia: vt ait Lyco-
phron Poëta, vel Magnesię secundum Melam: ad cuius radices
fluit Pimpla fons limpidissimus, qui Diuis nomen Pimpleidum
tribuit: Inter cętera loca Musis sacra, primus honos semper tri-
butus est Parnasso monti Phocidis, Heliconi vicino & æmulo, à
quo Parnassides dictę sunt: ad cuius radices Delphi, vrbs tam de-
cantata, & templū Apollinis oraculis celebre situm fuit: ad eun-
dem Parnassum habitauerūt Hyantes populi, qui sunt Boeoti: Et
ab his Hyantides Musę cognominatę: Et Castalides à Parnassi

E P I S T O L A

montis fonte Castalio, cuius aquæ Musis sacræ vim quandam diuinandi habere creditæ sunt: in eas enim conuersam Poëtæ scribunt Castaliam Nympham Acheloi filiam, cuius pudicitia dum infidias struxisset Apollo, ac virgo vim insequentis euitare non posset, implorato Deorum auxilio in fontem fatidicum mutata est. Hippocrenides quoq; dictæ sunt Musæ, ab Hippocrene fonte amœnissimo Heliconis: quem ex percussione vngulæ Pegasi equi alati emanasse scribunt antiqui: ab eodē Pegaso Diuæ quoque Pegasides appellatæ sunt.

Pegasi historia.

De hoc Pegaso talis vulgata est narratio. Cùm Perseus Iouis & Danaës Acrisij filia filius, talaribus, & ense falcato Mercurij, Palladisque scuto adiutus, iter in Africam suscepisset, vt Medusam Phorci & Cethus filiam de medio tolleret, quæ cum duabus sororibus Euryale & Sthenone Gorgonas insulas Oceani Æthiopici incolebat, visu & aspectu noxio mortalibus infestissima, vt quemcunque intueretur, vel à quocunque conspecta esset, eum subito in lapidem conuerteret: Et hanc saxificam proprietatem Medusa acceperat ab irata Minerua, propterea quòd vim Neptuni in eius fano passa esset. Hanc igitur adortus Perseus, Palladis Ægidem opponens monstro, vt eius effigiem ex lucido clypei repercutam sine noxa videre posset, stricto acinace sopitam oppressit, illicque vno ictu caput amputauit. Ex interfectæ sanguine iugulis effluente natus est Pegasus, equus celer & generosus, hinnitu acuto latè omnia complens, ex cuius lateribus alæ statim emerferunt, & his fultus, tanquam firmo remigio, aërem mirabili tranabat agilitate. Tum Perseus voce blanda compellens equum nouum, illumq; manu demulcens, & iubas molliter contractans, cicurem & mansuetum reddidit, atque in eius tergum conscendit. Hoc vectus, & in altum eleuatus, Æthiopiam via celeri traiecit: Et Andromedam Cephei regis Æthiopum & Cassiopææ filiam monstro marino expositam, strictisque catenis scopulo alligatam liberauit, & cum ea in Seriphum insulam maris Ægæi felici reditu remeauit: vbi Acrisium auum incognitum disci ictu imprudens occidit. At Pegasus in Heliconem volauit, vbi vngula rupem feriens sitibundus, saxum aperuit, ex quo fons vberimus & limpidissimus repente exfliit. Hunc Musæ montis Deæ sibi sacrum esse voluerunt, & Hippocrenen, hoc est, equi fontem, vocauerunt. Pauloque post idem Pegasus alarum beneficio longè lateque per Græciam vagabundus volans, dum biberet

DEDICATORIA.

biberet ex Pirene fonte Corinthio, Neptuni monitu captus est ab Hipponomo, siue Bellerophonte Glauci regis Ephiræ filio, Præti regis Argiuorum suafu expeditionem in Lyciam parante, ad superandam Chimæram monstrum flammium; cuius caput & pectus erat leoninum, corpus caprinum, & cauda squamosi draconis, sinuosique serpentis horrenda. Hanc postquam Bellerophontes interemisset, & virtutis præmium Ariobantis, vel vt alij efferunt, Iobatis Lyciorum regis filiam sororem Sthenoboæ (quam Prætus vxorem duxerat) accepisset coniugem, rerum felici successu elatus, statuit Pegaso vectus in cœlum conscendere, & cum superis gloriosus conuersari: Iupiter verò iuuenis temerariam audaciam non ferens, immisit cœstrum, quo Pegasus acriter vexatus, huc & illuc contorquens latera fessorem excussit, illumque in Aleium Lyciæ campum præcipitem dedit, vbi ex casu, cruribus fractis, totoque corpore grauiter contuso, miserabiliter expirauit. Alij volunt ex hac ruina illum non fuisse mortuum, sed luxatis coxarum iuncturis, & fractis cruribus postea deformi claudicatione ambulasse, pœnasque superbiæ dedisse contemptum suis popularibus, maximè vxori, & Sthenoboæ, quæ illum perditè oderat, propter denegatum concubitum, quem procaciter expetiuerat. At Pegasus iter cœptum profequens, in cœlum peruenit, vbi à Ioue, superis annuentibus, inter sidera repositus est: vbi Arcticum circulum spectat, æstiuo orbi pedibus innitens, & ceruice manum dextram Aquarij sustinens, Delphinumque ore extremo tangens. Hæc historia fabulosa sit licet, non desinit tamen aliquid veritatis in se continere: quæ tamen ad Cadmum referenda est.

Iupiter Asterius Saturni Apteritæ Cretensium Regis filius, *Historia Cadmi.*
in taurum mutatus rapuit Europam, & in Cretam aufportauit. Agenor Rex Phœnicum eius pater, filia raptu vehementi dolore perculsus, consilij incertus, cum filiis deliberauit, quid in hac re statuendum esset: Habebat enim filios Principes generosos, & qui iniuriam illatam familiæ ferebant ægerimè, Phœnicem, Labdacum, Cilicem, Polydorum & Cadmum; & filiam Taygetam Europæ sororem. Inter filios Cadmum iuniorem natu elegit Agenor, cui negotium, datum est perquirendæ sororis terra marique, ea conditione, vt non nisi ea inuenta ad patrem reuerteretur. Ille classe instructa, focii navigationis fidelibus acceptis Sidone soluens, omnes insulas maris Mediter-

E P I S T O L A

Mediterranei iustravit, & quotquot continenti littorales adiacerent vrbes: sed postquam longa, diligentique indagatione loca infinita sine profectu petiuisset, neque Europam sororem vsquam inueniret, mandatorum Patris memor, in patriam cum non auderet reuerti, in Græciam, post longos terra mariq; labores emensos, peruenit, Boeotiamque (quæ tunc Aonia dicebatur) occupauit, & Thebas non procul à monte Parnasso condidit, regionem verò à boue, quam Apollo illi ostenderat, Boeotiam vocauit: Ouid. 3. Meta. cumque loca omnia cum sociis diligenter perlustraret, & syluas, montes, locorumq; situs curiosè perquireret, equo vectus in Heliconem conscendit, vbi fontem equi hinnitu, dum siti premeretur, primus inuenit, & ex eo cū sociis largiter, & summa voluptate bibit: vnde fons ille Cabalinus, & Hippocrene, cognominatus est: Et hunc Cadmus Musis loci præsidibus consecrauit. Musarum enim Numina deuotè semper coluerat, cum doctus esset, & scientiarum liberalium cognitionem ex Phœnicia in Græciam attulerat: Boeotosque literarum ignaros artem legendi, & scribendi docuerat. Afferunt enim antiqui scriptores omnes, Cadmum Græcis ostendisse sedecim has literas $\alpha, \beta, \gamma, \delta, \epsilon, \zeta, \eta, \theta, \iota, \kappa, \lambda, \mu, \nu, \omicron, \pi, \rho, \sigma, \tau, \upsilon, \phi$, quibus Palamedes Nauplij regis Euboëæ filius, belli Troiani tempore, quatuor adiunxit ξ, θ, ϕ, χ . Et Pythagoras Samius Mnesarchi filius addidit ζ, γ, ω . Non est igitur mirum si tanti beneficij auctorem Cadmum Græci Musis amicum censuerint, & à fonte Cabalino, ab eo primùm inuento, Hippocrenidas nominari voluerint.

Musæ alia cognomina habuerunt à locis vbi colebantur, vel à Poëtis insignibus qui Priscorum monumentis decantati sunt, vt Sicelides à Theocrito Syracusano Praxagoræ, siue Symmachi & Philinæ filio, tempore Ptolomæi Lagi inter Siculos celeberrimo Poëta. Dictæ sunt quoq; Ascrææ ab Hesiodo Ascræo: Et Colophonix ab Homero: Et Andinæ à Vergilio, qui Andibus Mantuanorum vico natus erat. Et Ardalides ab Ardalo Troezeniorū conditore, qui Musarum auditor, ab iis fistulam, & artem canendi didicerat: ideo Deabus aram religione venerandam Troezenē statuerat, vbi illis sacra quotannis. Et Somno Musarū amico fiebant: vt testatur Pausanias, & Cœlius Rhodiginus lib. 27. cap. 16.

Hæc sunt quæ obiter tractare visum est de Musarum parentibus, numero, & cognominibus: quæ lectu non iniucunda fore, & ad imaginum nostrarum illustrationem pertinere iudicauit: data opera multa omittens, quæ ad hoc argumentum spectant, sed

DEDICATORIA.

fed ea ex auctoribus petenda sunt: nos hic breuitati in primis studemus.

M. Terentius Varro, qui Musas tantum tres facit, per Musas nihil aliud intelligi asserit, præterquam absolutam, & perfectam artem Musices: quæ consistit Harmonia, Numeris, & Verbo. Primamque Musarum ait nasci ex agitatione aëris, ex qua generantur soni. Secundam ex aquæ motu. Tertiam, quæ terrestris est, ex voce sola. Hoc modo Harmonia ad Aërē, Numerus siue Rhythmus ad mare refertur, quod suos non excedit limites à Deo conditore ordinatos, sed ad compositionem fluxus & refluxus alternatim, secundum Lunæ incrementum, vel defectum progreditur. Verbum verò, quod dicitur λόγος, ad terram refertur, quæ grauis est: Est & verbum, propter accentus versuum, lentum ac tardum.

*Quid per
Musas in-
telligen-
dum.*

Harmoniæ igitur proprii sunt soni: Numeris, siue Rhythmo, saltatio: Verbo autem carmina, & omnis ars Poëtica. Sed aliquando Harmonia cum Numeris miscetur, vt accidit in lyra, tibiis, & cornibus musicis. Nonnunquam Harmonia, Numeri & Verbum simul coniuncta sunt, vt fit in Tragœdia, Comœdia, & Poëmate Dithyrambico, atque in tonis musicis, quos Græci νόμος vocant: qui cantantur ad citharæ, testudinis, & lyræ harmoniam. Tunc musica numeris omnibus absoluta, & perfecta censetur.

Hæc considerantur allegoricè in nouem Musis. Ex quibus Urania præsidet soli Harmoniæ. Hanc Poëtæ dicunt inuenisse, & docuisse omnem motum cœlestium orbium, qui admiranda, & ineffabili circunuoluuntur, & rotantur harmonia, ordine perfectissimo, & immutabili: Polyhymnia præest Numeris, inuentrix Rhetorices, & Histronicæ, quæ Numeris constant, compositis mensuratisq; gestibus. Calliope & Clio sub sua potestate habent verbum: Nam hæc Historiam & Diuinationem, illa versus Heroicos excogitasse traditur. Euterpe & Terpsichore præsidet Harmoniæ, & Rhythmo: illa enim fistulâ septemplex, hæc citharam inuenisse perhibetur. Melpomene, Thalia, & Erato Harmoniæ, Numeris & Verbo præsunt. Prima namq; Tragœdiam, Secunda Comœdiam, Tertia testudinem & barbiton dedit, quibus etiam adiunxit vocem.

*Musarum
proprie-
tates.*

De Musis in genere & speciatim plura leguntur in libro de Genealogia, & imaginibus Deorum, quem dedicaui illustrissimo Principi Ioanni Comiti Palatino Rheni, Duci Bauariæ & Biponti;
**
qui

E P I S T O L A

qui aheneis typis Norimbergæ sculptus, prælis Bipontinis excuditur.

Apollo. Apollinem & Mineruam Musis adiunxi, quòd vterque disciplinis liberalibus, & scientiæ bonarum literarum præsideat: maximè Apollo, qui carminis, & musices inuentor semper iudicatus est, & ideo Poëtæ omnes eius numen sibi præcipuis honoribus semper colendum elegerunt: Medicinæ vsum primus ostendisse mortalibus, herbarumque potentiam creditus est, ideo diuinitatem meruisse. Marfyam Satyrum, vel tibicinem ex Celeni oppido Phrygiæ natum, à quo laceffitus fuerat tibiæ cantu, victum excoitauit. Apollini triplex potestas tribuitur, vt Sol in cœlo dicatur, Liber Pater in terris, & Apollo apud inferos. Ideo simulacro illius tria adpingebantur, barbitus, clypeus, & sagittæ. Illi, quoque perpetua iuuentus adscribitur, facies læta, imberbes genæ à Poëtis finguntur. Nomius vocatus est ab Arcadibus, quibus leges & viuendi modum ad omnem virtutem accommodatum præscripsit: Et cum diuersis in mundi regionibus diuinis coleretur honoribus, à quibus diuersa fortitus est cognomina, vt Clarius, Delius, Patareus, Colophonius, Thermius, Verticallis, Parrhasius, Pythæus, Smyntheus, Agyæus, Alexicacus, Boidromius, Carneus, Compitalis, Epicurius, Ismenius, Diradiotes; Parcarum ductor, Musarum dux & præses, & alia plurima, de quibus multa Pausanias: inter cætera eius cognomina, Delphicus vocatus est, à Delphis oppido Boeotiæ, vbi templum habuit responsis fatidicis, & oraculis diuinis toto orbe terrarum celeberrimum, conditum sub radicibus montis Parnassi hiatu terræ, & rupibus impendentibus religioso metu, & numinis cultu celebre. de quibus omnibus Plinius diuersis in locis miranda tractat. quem lector, simul & Pausaniam, consulere poterit: vt discat Apollinis contentionem cum Hercule de sacro tripode, sacrificiis, templis, oraculis, specu, & aliis eiusmodi proprietatibus, quæ illi tribuuntur.

Pallas. Palladem quoque Musis comitem, ac sociam non sine ratione finxerunt antiqui, vtpote quæ sapientiæ, & omnium, bonarum artium sit Dea, creditaque sit è cerebro Iouis nata, cum ex vxore Iunone prolem nondum suscepisset, & ea sine viri congressu Mulciberum concepisset: Iupiter vicissim sibi cerebrum percussit, ex eo ictu profiliit Pallas: hoc commento Poëtæ significarunt, rerum & sciētiarum bonarum cognitionem humani non esse in-

DEDICATORIA.

esse ingenij, sed prouenire ex diuina scaturigine sapientiæ, ex qua mortales hauriunt quicquid perfectionis eorum animi capere possunt. Ea quoque panificij prima inuentrix, texturæ, aulæorum, & lini: ex quo pepla & telam confici posse ostendit. inuenit & artem exprimendi olei ex oliuis, non solum ad deorum sacrificia, sed etiam ad vsum domesticum. Dicitur & militarem artem docuisse, machinas bellicas ad deiiciendos muros excogitasse: rotas curribus adaptasse: cassidem, loriam, & hastam excogitasse: ideo Pallas ὑπὸ τῆς παλλῆς hoc est à vibrando dicta est, & Minerua à minando: Galeata, paludata, & hastata pingitur, tenens Ægidem scutum, quod à patre Ioue acceperat, tectum corio capræ Amaltheæ, à qua infans nutritus erat. Illi noctua additur, & nonnunquam draco, vt iis signis denotetur, homines studiis deditos, siue militiæ, siue bonarum disciplinarum, debere vigiles esse: Et in perquirendis scientiarum thesauris requiri solertiam, & assiduum laborem: ideo probè dictum est à Poëta: Non iacet in molli veneranda scientia lecto: illa sed assiduo parta labore venit.

De Hercule potest alia reddi ratio, qui non fuit vsque adeo Hercules. literis cultus, vt cum Musis & Apolline cõponi mereatur. Prisca tamen antiquitas Herculem Μησῶν coluit, & illi templa, aras, & sacrificia, diuinis que honores instituit: Habuit delubrum Romæ in Circo Maximo, vt tradit Liuius lib. 33. Et Plinius lib. 35. cap. 10. à M. Fulvio Nobiliore dicatum: in quod Musarum signa transtulit, ex Ambracia vrbe Thesprotiæ Epiri, quæ fuerat Pyrrhi regia: Et hoc templum vetustate collapsum restitutum fuisse à M. Philippo Augusti vitrico scribit Suetonius in vita Augusti. Historiæ tradunt, Herculem Lino Apollinis & Terpsichores filio in disciplinam fuisse traditum, vt à Præceptore doctissimo institueretur cum Thamyra Thrace, & Orpheo Phœbi & Calliopes filio: dumque rusticus caneret Hercules, nempe ad musicam ineptus, deridereturque à Magistro, ira percitus, citharam violenter in caput eius impexit, & eum peremit. Nihilo tamen minus Musis gratus, & amicus fuisse creditus est: tum quod illis amplam scribendi materiam præbuerit; tum quòd sub protectione Dei fortissimi tranquilla degant quiete. Cui accedit, quòd deuicto Acheloo in taurum mutato, cornu eius capiti auulsum detraxit, idque fructuum omnis generis abundantia plenum dono dedit Copiæ Deæ comiti Fortunæ. Sed postea dato cornu capellæ Amaltheæ, Achelous suum recepit: Et Hercules hoc capellæ cor-

E P I S T O L A

Bacchus.
 nu floribus & fructibus repletum Musis sacrauit.
 Cur Bacchus Musis societur, aliam causam reddunt. Deus enim hic Parnassi bicipitis iugum sacrum habuit, quod Hyampæum vocabatur: in quo Bacchi ara fuit erecta, & ea montis pars vites habuit, quæ producebant vina generosissima. Aliud iugum Thithorea dictum Musis & Apollini sacrum fuit, in quo rupes maiestate Numinis, & situ horrendo spectantibus nescio quem Deorum metum, & venerandam religionem ferebat, cum ex ea parte vndique præceps esset, & ad scopulorum radices templum esset Apollini Delphico dicatum, hiatusque terræ profundus delubro vicinus; cui tripes aheneus sacer adplicabatur: in eo Phœbas Dei sacerdos sedere erat solita, Deumque visceribus excipere: quo afflata, & entusiasmo correpta sciscitantibus oracula diuina carmine reddebat. Duo igitur hæc Parnassi cacumina, Musis & Baccho sacra fuerunt: ideo Bacchum Musarum comitem vocauerunt, quòd eundem montem simul coleret, quodque lætitiæ dator esset, & libertatis assertor. Præcipui autem Poëtæ vino dediti fuisse perhibentur. Vini vinosus Homerus: Et Ennius ipse Pater nunquam nisi potus ad arma profiliit. Cornelius Gallus Licoridem suam nunquam doctius celebrauit, quàm mero satur. Anacreon in vini laudes propensior, dulcedine tam suaui liquoris captus, molles & comptos, versus modulatus est. Ita quoque de aliis Poëtis dicendum est, qui ex vini potu sacro quasi furore correpti, laudes Deorum suauius decantauerunt, maximè Bacchi Dithyrambi: à quo Poëtæ Dithyrambici nomen obtinuerunt; qui verbis compositis, nodosis, implicitis, tumentibusque vtebantur, ad maiestatem Numinis cohonestandam. Et hi quoque Amphinactes dicti sunt; quòd eorum poëmata sæpius hoc Exordium haberent, ἀμφίμοι ἀνάξ. Lege de iis Cœl. Rhod. lib. 7. cap. 5.

Hi sunt Dii Præsides Parnassi, Musarumque socij, & tutores: quorum Numine omnes Poëtæ tam Græci quàm Latini, antiqui ac recentiores agi se volunt: vt inquit Ouidius. Est Deus in nobis, agitante calefcimus illo: nempe Musarum & Apollinis diuinitate afflatos hominum animos, poëtica vaticinia fundere, concinnata ad numeros, & ordine admirando composita. Sed vt fabulæ antiquæ explodantur, & relinquamus priscorum sæculorum nugas ridiculas, & absurdas opiniones de pluralitate deorum, inter quos totius mundi gubernationem, & imperium partiti sunt homines infani, & dæmonum præstigijs delusi idololatræ, cer-

DEDICATORIA.

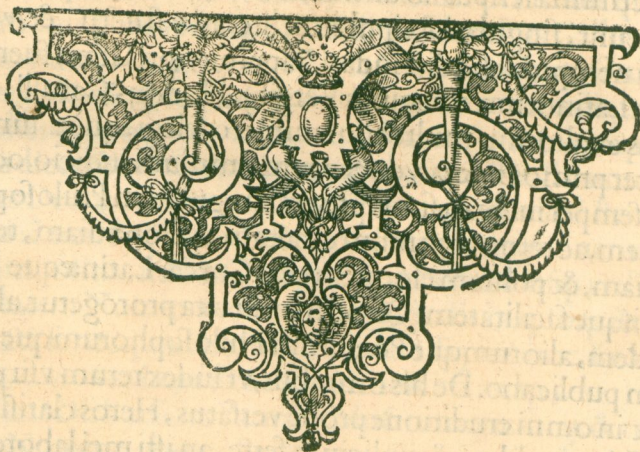
træ, certum est Poëtices cognitionem esse Dei summi singulare beneficium. Neque si multa carminibus promulgata sunt amatoria, lasciua, turpia, & adulatoria, id vitio Poëseos fieri dicendum est; sed Poëtarum socordia, impudentia, & lasciua; qui sacrosanctam Poësim ad vnum Deum pertinentem (nam suas laudes carminibus, hymnis, & Psalmis decantari voluit) ad encomia hominum plerumque malorum, per assentationem transtulerunt; deinde ad impudicos amores, nugas ludicras, & libidinosos iocos imprudenter conuerterunt, vt Principibus vitiosis, & deprauatis mortalibus placerent, ostentationique suorum ingeniorum seruirent. Ita videmus nihil esse tam sanctum, tam laudabile, quod non possit in abusum conuerti, & temerari impudentia, & malitia profanorum hominum; cum tamen Poësis per se pia, sancta, & laudabilis existat.

Atque vt paruus hic tractatus illustrior, & auctior reddatur, addidi Deorum imaginibus aliquot effigies Poëtarum Græcorum & Latinorum, qui in Poëtica celebres olim vixerunt, & quorum doctissima scripta ab antiquitate ad nostra vsque tempora peruenerunt, singulari Reipublicæ literariæ fructu, & vtilitate. Homeri nempe, Hesiodi, Pindari, Sapphûs, qui Græci fuerunt: Et totidem Latinorum imagines Vergilij, Horatij, Catulli, & Ouidij. Hos ex aliorum multorum numero selegi, quod summum locû inter primos Poëtas, doctorum omnium iudicio, occupare meritò semper iudicati sunt; propter singularem Philosophiæ cognitionem, ac rerum omnium exactam cyclopædiam, tersamq; elegantiam, & politam eloquentiam Græcæ Latinæque linguæ, carminisque facilitatem. Quod si mihi vita prorogetur, alio libro eorumdem, aliorumque Poëtarum Philosophorumque icones, & vitam publicabo. De his omnibus, vt iudex rerum vsu peritissimus, & in omni eruditione probe versatus, Heros clarissime potes sententiã reddere, & iudicium ferre, an isti mei labores in publicam lucem venire mereantur. Quod si conatus mei tibi probentur, stimulum mihi addes efficacem ad suscipiendum, quod mihi restat ex meis vigiliis & lucubrationibus, vt sculpantur, ac prælis typographicis subiiciantur. Hinc fit vt non solum ex officio tibi hoc opusculum cõsecratum velim, sed quod eo dignum præter cæteros censeam, ac munusculum hoc tibi non ingratum fore certò sciam: cum circa cõmunia hæc studia, quicquid temporis à feriorib. negotiis, & Reipublicæ occupationibus vacuum

EPIST. DEDICAT.

relinquitur, id totum libentissimè meditatione literaria sedulus impendas. Cumque bonis disciplinis ab adolescentia impensius fueris institutus, nō desinis ætate matura, grauiſſimis curis in gubernatione publica, tum militiæ studiis, tum etiã literarum dulci meditatione alternatim delectari, iisque onera publicæ administrationis, & politicæ moderationis subleuare, & mitigare, vt quod à Cicerone dictum est, in te verificetur. Studia adolescentiam alunt, senectutem oblectant, secundas res ornant, aduersis perfugium ac solatium præbent: delectant domi, non impediunt foris; pernoctant, nobiscum, peregrinantur, rusticantur. Deus optimus maximus longæuam tibi vitam largiatur, cum omni rerum secundarum optato euentu, honorum cumulatione, animi corporisque perpetua sanitate: vt his literatis deliciis, diu frui liceat, eruditorumque familiaritatem, & amicitiam quàm diutissimè conseruare, & fouere possis. Vale.

IANI

IANI ATTINII VERINI
IN EFFIGIES PARNASSI ET
MVSARVM, à BOISSARDO
DEPICTAS.

DESERTAE aruerant Parnassi in vertice lauri;
Nec norant Clarium Delphica fana deum.
Castaliusq; latex contempto fonte fluebat,
Numine fatidicos destituente lacus.
Exilium Musis iamdudum indixerat orta
Barbaries studiis non bene fida bonis.
Non tulit hac animo Boissardus damna quieto:
Nostram, inquit, clades tanta requirit opem.
Protinus ille operi se accingit, & atria purgat
Ruderibus, turpi & squalida te sua situ.
Auerruncatis rupes iam sacra nitebat
Sentibus; & circum florida stabat humus.
Vndique Daphnæ& nemorosa cacumina frondes
Complerant; & erat cultus honore locus.
Mira loquor, sed vera loquor; subito intremuit mons:
Aonia chelyosque increpuere fides.
Et latè ambrosios aër spargebat odores,
Testatus letas iam rediisse Deas.
Denique cum Musis aderat Pater almus, & vnà
Aurato fulgens docta Minerva sinu.
Et vis Herculeæ adintrix, & Praeses Apollo
Pimpleæ iungens verba canora lyra.
Et iuga Hyampæ generosis tecta racemis
Vrgebant, plenis fernida præla cadis.
Ecce iterum redeunt Graij Latiiq; Poëtae,
Dantque instauratis thura Sabea sacris.

★★ 4

Sed

*Sed quid multa? typum Parnassi hac pagina totum
Exprimit, & reduces in sua templa Deas.
Hoc tibi Boissardi contingit munere Lector:
Cuius nota sat est ingeniosa manus.*

PROSPER VENTIDIUS UMBER,
IN IANI IACOBI BOISSAR-
DI EFFIGIEM.

*Boissardi illius hic forma est, quem Sequana vatem
Galla suum, & patris iactat ubique Dubis.
Ille est artificis dextra qui antiqua notavit,
Atque eadem luci qui monumenta dedit.
Ille est qui Musis Parnassum, & Delphica Phæbo
Delubra, & Pimplæ flumina restituit.
Hic faciem cernis, gnauaque opera ardua dextra:
Scripta animi dotes haud moritura docent.*

GENEROSISSIMO CLARISSIMO-
QUE HEROI, MARCO CLAUDIO
à RYA, MARCHIONI OLIANIS,
Præfeto Vesuntionis & Dolæ.

I. BOISSARDVS.

*Stirpis præcipuum decus Ryana
Marce, gloria prima Sequanorum,
Qui præscos titulos tuorum auorum:
Præclari radiis honoris æquas,
Quem Libethrides, & propriim Apollo
Prosequuntur amore, barbitique
Fides Aonij, & lyram dedere:
Boissardus tuus ille, qui institutor
Ætate in tenera fuit, tuusque
Præceptor, memor illius fauoris,
Quo me prosequeris bonus, pu sillo
Hoc te munere donat: at nec illo*

Condigno

Condigno meritis tuis: Deorum est
Tibi reddere congrua. Hoc lubenter
Confert quod potis est; breues figuras
Nempe Pegasidum nouem Sororum;
Qua sunt Mnemosynes Iouisque Nata.
Illis praesidet artium magister
Phœbus, & socia eloquens Minerva:
Est Bacchus comes, Hercule(s)que tutor:
Hos docti venerantur: hos adorant,
Omnes Castalij ordinis Poëta,
Omnes Philosophi, atque literati.
Isthaec Numina nosti, amasque, & illis
Fure diligeres. Mihi ergo culpa
Non erit, vitioque, si merenti
Parnassum tibi dedicamus istum,
In quo Gorgonei est latex caballi,
In quo sunt tripodes, sacraque lauri,
In quo tanti habitant Dei Deaque.

CLARIS.

CLARISSIMO PRÆSTANTISSI-
MOQUE VIRO, LVDOVICO MALAR-
METO IVRISCONSVLTO, PATRICIO
Vesuntino, IANVS IACOBVS BOISSARDVS.

*Clara Patricium Vesuntionis
Decus, gloria ciuium tuorum
Malarmete, Themis fidele fulcrum:
Quem Libethrides, & proprium Apollo
Prosequuntur amore, Barbitique
Fides Aonij, & lyram dedere:*

*Boissardus, tuus ille amicus olim
Ante lustra decem, intima & vetusta
Nostra amicitia memor, pusillo
Hoc te munere donat: at nec illo
Condigno meritis tuis: (deorum est
Illis reddere congrua.) Hoc Sodalis
Confert quod potis est: breues figuras
Nempe Pegasidum nouem Sororum,
Qua sunt Mnemosynes Iouisque nata.
Illis praesidet artium Magister
Phæbus: Est socia eloquens Minerua:
Est Bacchus comes, Herculesque tutor.
Hos docti venerantur, hos adorant
Omnes Castalij ordinis Poëta,
Omnes Philosophi, atque literati.*

*Isthaec Numina nostri, amasque, & illis
Fure diligeres. Mibi ergo culpa
Non erit, vitioque, si merenti
Parnassum tibi dedicamus istum:
In quo Gorgonei est latex caballi;
In quo sunt Tripodes, sacraque Lauri;
In quo tanta habitant Dei Deaque.*

IN

IN EFFIGIEM IANI IACOBI
BOISSARDI VESVNTINI,

Prosper Ventidius Vmber.

BOISSARDI illius hic forma est, quem Sequa-
na vatem
GALLA suum, & patrius iactat ubique Du-
bis.

Ille est artificii dextra qui antiqua notavit,
Atq; eadem luci qui monumenta dedit.
Hic faciem cernis, gnavaq; opera ardua dextra:
Scripta animi dotes hand moritura docent.

Fama utraque est quærenda Minerva

1

*Nomina doctorum scriptis quæsitâ virorum
Fama dat æterna posteritate frui.*

Iuppiter Deorum Rex &
Mufarum Pater.

2

B. f.

Farne Panomphæo precibusque litato Tonanti.
Ille animi dotes auget & ingenij.

I. I. B. in

Mnemosine Coeli & Terra filia
Scientiarum inventrix: Et
Musarum parens.

13

Io. Theod. de Bry sc.

Mnemosine dicor: peperit ter trina Sorores
Numina, Pegasus culta per astra iugi.

Monte sacro hoc resident Diva Pimpleides ; Illis
 Praesidet aurata magnus Apollo Chely.
 Cernuus hunc Venerare locum quicumque Poëta
 Daphnaea redimi Vis tibi frunde caput.

Apollo Iovis & Latona filius.
Musarum Praeses.

5

Præsideo sacris Aganippidos Hippocrenes.
Et Rhodos & Delos me colit atque Claros
I I B in R B fe

*Pallas e cerebro Iovis nata.
Bonarum artium inventrix.*

6

*Io Theo
de brj fe.*

*Sum Iovis altioni quondam Dea nata cerebro:
Vnde omnis Sophiæ fons & origo fluit.*

C. lio docet historias, & Heroum
res gestas.

7

Heroum & regum grandi subuixa cothurno
Castalia Clio publicat acta ehely.

Melpomene Tragoedias scribit.

*Sæva Thyestæ referens convivium mensæ
Melpomenè Tragicis personat acta modis.*

Terpsichore choreis et tripudiis præest.

9

*Terpsichore ad numeros agili pede flectitur: estque
Ad citharam crispum docta movere latus.*

Enterpe tibiaram inuentrix & mathematicum.

10

*Dulcisona Enterpe inodulatur arundine carmen,
Aoniæ jungens Verba canora lyræ.*

Erato lyram Excogitavit.
Nuptialia Et saltationes tractat

11

Plectro Erato fidibusque ignes decantat Amoris.
Quaeque juvant Paphiam dulcia furta Deum.

Calliope carminis Heroici conditrix

12

Prisca novis jungens Heroo sacula Versu
Audaci effertur Calliopea pede.

Polyhymnia sacris hymnis præsidet.

13

*Divorum Psalmis Polyhymnia cantat honores.
Thuricremis ardent dū sacra liba focis.*

Thomae de ...

Thomae de ...

Thalia Comoedias recitat

*Plebeios mores recitat iuvenumq; furores
Comica lascivis læta Thalia choris.*

Tobin Comodius

Plinius

Arcanos coeli motus, fulgentiaq; astra
Perspicua Vranie dexteritate notat.

Hercules Musagetes
Musarum Protector

Materiam sacris scribendi praebeo Musis
 Sub nostro quibus est numine parca quies.
 Io. Jac. Boissardus inuent. Robert Boissard sculp

Museum
Historia

Sanctus Iohannes Baptistus
in die Pentecostes
Museum Historiae

Bacchus latina dator,
Musis amicus.

17

Sedem in Parnaso Musa indulgere Lyao:
Frigida nam condit carmina potor aquæ
Iō. Iac boissardus inuent Robert boissard sculp

Bartholomäus
Märtyrer

Bartholomäus
Märtyrer
in der
Kunst

*Smyrna, Rhodos, Colophon, Salamis, Ios, Argos, Athenæ
Certatim civem me asseruere suum,*

Herrn Johann Friedrich Schlegel

1784

Christum circum me affertur sum

*Asera mihi patria est. Parnassi in Vertice seniam
Duxi ubi mi Vinxit laurea. sacra caput.*

Pindarus Daiphanti filius
Thebanus.

20

R. B. sc. I. Iac. B. m

Isthmia descripsi, Nemea, & Olympia Versu
Et Pythia, Ad mortem masculus urfit amor

Friedrich August
König

Im Jahr 1763
in Leipzig

Sappho Scamandronijmi filia
Mitylenca.

21

Lesboæ releget qui mollia carmina Sapphus,
Exclamet: Musis hæc quoque cura fuit.

Andino Vati primam concedite palmam,
Trojca Romana qui canit arma tuba.

*Pindarico intumuit quondam si Græcia plectro,
Tu Latia fidicen, docte Poeta, Lyra es.*

Vergilium merito collaudant moenia Mantus:
Veronæ decus es, terse Catulle, tuæ.

Pub Ovidius Naso
Pelignus

245

*Augusti imprudens Et Meccenatis amores
Deprendi hinc longum trador in exilium.*

AB: 170022

ULB Halle 3
003 131 335

VD17

